

Review

De rubriek 'Review' wil de lezer informeren over publicaties en conferenties met betrekking tot het hoger onderwijs. De redactie zal een selectie maken uit de ontvangen stukken en relevant werk in deze rubriek ter kennis meegeven.

PUBLICATIES

S. Schwarz and U. Teichler (eds.)(2000). *The institutional basis of higher education research: experiences and perspectives*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers, 269 pp. ISBN 0-7923-6613-1.

Tal van onderzoekers op het gebied van het hoger onderwijs geven hun visie en ervaringen op het gebied van de institutionalisering van het hogeronderwijsonderzoek in hun land. Dit type onderzoek wordt voor de volgende landen en gebieden belicht: Verenigde Staten, Groot-Brittannië, Australië, Latijns-Amerika, Israël, Tsjechië, Hongarije, Zuid-Afrika. Aparte aandacht wordt besteed aan de opleiding en loopbanen van junior onderzoekers.

Commissie Accreditatie Hoger Onderwijs (2001). *Prikkelen, presteren, profileren*. Eindrapport. Amsterdam: Van de Bunt.

De aanleiding voor het ontwikkelen van een accreditatiestelsel is gelegen in de Bologna-verklaring, waarin men aangaf een bachelor-mastersysteem in te willen voeren. Eén keer in de vijf jaar moeten alle opleidingen een kwaliteitstoets doorlopen, uitgevoerd door een externe, onafhankelijke en gezaghebbende instantie, het nog op te richten Nationaal Accreditatieorgaan (NAO). In dit rapport staan bevindingen van de Commissie Kwartiermakers Accreditatie Hoger Onderwijs ten aanzien van het accreditatiestelsel en de inrichting van het NAO.

Onderwijsraad (2002) *Het Europa van het hoger onderwijs*. Den Haag. 56 pp. ISBN 90-801923-5-X.

Dit boek bevat 2 essays:

1) W. Groot en H. Maassen van den Brink. *Europa in het onderwijs: een essay*.

Hoe en in welke mate zal het Nederlandse onderwijssysteem veranderen onder invloed van de (economische) integratie van Europa? Bekeken worden de gevolgen van de toenemende arbeidsmobiliteit in Europa en van de bevordering van marktwerking voor het onderwijs in Nederland. De vraag komt aan de orde of de Europese integratie zal leiden tot een convergentie van onderwijssystemen. In dit kader worden de ervaringen met de invoering van de BaMa (Bachelor-Master structuur) belicht.

2) M.L.W. Verbruggen. *De Bolognaverklaring en het Europees onderwijsbeleid: enkele juridische kanttekeningen*.

Er ontwikkelt zich een Europese architectuur voor het hoger onderwijs in de vorm van de Sorbonneverklaring en de Bolognaverklaring. De opstellers van de verklaring hadden

geen nobele Europese bedoelingen, maar meer nationale problemen in de vorm van een overdreven lange studieduur en de bekostiging van het hoger onderwijs. Het gaat meer om een 'hernationalisatie' van het hoger onderwijs. De werkelijkheid 'Europa' tekent zich af in een proces van harmonisatie, meer dan volgens de verdragstekst de bedoeling was.

B. Hudson and M.J. Todd (eds.)(2000). *Internationalising the curriculum in higher education: reflecting on practice*. Sheffield: Sheffield Hallam University Press. ISBN 0863399312.

Dit boek is het resultaat van een conferentie die in 1999 in Sheffield (UK) is gehouden. Hier werd een onderzoeksproject tegen het licht gehouden over de internationale dimensie van het curriculum op de Sheffield Hallam Universiteit. In de artikelen komen de volgende thema's aan bod: de internationale campus, trends ten aanzien van internationalisering in het hoger onderwijs, de rol van internationale studenten, het gebruiken van ICT, 'studeren in het buitenland'-programma's, taalverwerving, curriculumontwikkeling en diverse case studies op dit terrein.

P. Fisser (2001) *Using information and communication technology: a process of change in higher education*. Enschede: Twente University Press, 298 pp. ISBN 903651679X.

Dit proefschrift gaat na welke factoren een effect hebben op veranderingsprocessen in universiteiten als het gaat om de implementatie van een nieuwe vorm van ICT in het onderwijs en welk effect de keuze voor deze vorm van ICT heeft op de implementatie ervan in het onderwijs van de faculteiten. Op basis van twee organisatieveranderingstheorieën, Institutional Theory en Resource Dependency Theory worden vragen opgesteld om te bepalen welke positie een organisatie inneemt ten aanzien van veranderingen. Deze vragen vormen de basis van het onderzoek. De resultaten van dit onderzoek zijn in praktijk gebracht door het beschrijven van een zeven stappenplan voor een ICT-coördinator die verantwoordelijk is voor het invoeren van een universiteit-brede elektronische leeromgeving.

CONFERENTIES

26-27 september 2002

Internationalisering in het hoger onderwijs, *Scheveningen*.

Tijdens deze twee dagen hoort u van topsprekers alles over de invoering van Bachelor Master en Accreditatie als voorwaarde voor erkenning. Centrale thema's: Invoering Bachelor Master (1^e dag) en Accreditatie; Kwaliteit als voorwaarde voor een open bestel (2^e dag). Sprekers: Prof. Dr. F.L. Leeuw (Hoofdinspecteur, Inspectie van het Onderwijs), Prof. Nick Harris (Quality Assurance Agency for Higher Education Development (QAA, lid Joint Quality Initiative werkgroep), Prof. Dr. F.A. van Vught (rector magnificus/voorzitter, Universiteit Twente, lid Onderwijsraad), Mr. J.P. Scheele (inspecteur, Inspectie van het onderwijs), Mevr. Dr. D.G. Oblinger (Senior Fellow, EDUCAUSE Center for Applied Research, University of North Carolina), Prof. Dr. D. van Damme (Vlaamse Interuniversitaire Raad), Drs. A.I. Vroeijenstijn (VSNU) en vele anderen.

Informatie: <http://www.sbo.nl/internationalisering.htm>

2 oktober 2002

Management van veranderingsprocessen in het hoger onderwijs, Rotterdam. Tijdens deze TH&MA-studiedag staan de volgende vragen centraal: Hoe kan het onderwijsmanagement dit veranderingsproces in de instellingen managen? Wat betekent dit voor het personeel en wat wordt er van ze gevraagd? Hoe kunnen docenten betrokken worden bij accreditatie, innovatie en kwaliteitsverbetering?

Informatie: Congressecretariaat, Mayra Rijkse of Caroline van Reenen, tel. 0343-510 012

21-22 oktober 2002

Science, Training, and Career: Changing Modes of Knowledge Production and Labor Markets International Workshop, Enschede.

Internationale workshop over de opleiding van jonge onderzoekers. Wetenschappers op het gebied van het hogeronderwijsonderzoek en wetenschapsonderzoek uit heel Europa en de VS zullen een overzicht geven van de stand van zaken van de kennis op dit gebied in vergelijkend perspectief.

Informatie: <http://www.utwente.nl/cheps>

27-29 november 2002

Online Educa Berlin: achtste internationale conferentie over technologie-ondersteund leren.

Effectieve e-leren organisaties, het gebruik van technologie, samenwerking op het gebied van online leren, productie van bronnen op het gebied van e-leren.

Informatie: Bianca Folger, ICWE GmbH, Leibnizstr. 32, 10625 Berlin. Tel.: +49 30-327 61 40, e-mail: info@online-educa.com, website: www.online-educa.com

29 november 2002

Symposium '35 jaar onderwijsvernieuwing' COWOG, Groningen.

De volgende thema's komen aan de orde: 35 jaar onderzoek van hoger onderwijs; de rol van de docent in een elektronische leeromgeving; onderwijsmonitoring en onderwijsverbetering; visitatie en accreditatie. De kosten voor het symposium, inclusief het lustrumboek, bedragen € 75,-.

Informatie: www.cowog.nl, opgave via e-mail: gion.cowog@ppsw.rug.nl

Deze rubriek werd verzorgd door Marwine van der Molen (werkzaam bij het CHEPS, Universiteit Twente). Mededelingen, publicaties en andere zaken kunnen aan de redactie worden voorgelegd ter verschijning in deze rubriek, door te schrijven naar: Marwine van der Molen, CHEPS, Universiteit Twente, Postbus 217, 7500 AE Enschede.

e-mail: m.w.vandermolen@cheps.utwente.nl, of aan de redactiesecretaris onder vermelding van: TvHO Review.

Onderwijs Algemeen

Assessment in onderwijs

Nieuwe toetsvormen en examinering in studentgericht onderwijs en competentiegericht onderwijs

Filip Dochy, Ludo Heylen, Herman van de Mosselaer

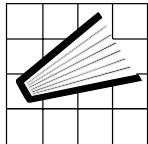
ISBN 90 5931 015 2 / ca. 275 blz. / € 29,50

t/m 31 mei 2002 geldt een aanbiedingsprijs van € 23,- / voorjaar 2002

Assessment in onderwijs geeft een overzicht van de nieuwste ontwikkelingen op het vlak van assessment. Ook worden de consequenties voor het huidige onderwijs in kaart gebracht. Er wordt aandacht geschonken aan de kwaliteit van nieuwe assessmentvormen en de criteria die hiervoor wenselijk zijn. De auteurs geven een overzicht van diverse assessmentvormen, geven richtlijnen voor het gebruik en voorbeelden uit binnen- en buitenland. Ten slotte is er aandacht voor concrete uitwerking op opleidingsniveau.

Bestellingen:

UITGEVERIJ

LEMMA

Postbus 3320
3502 GH UTRECHT
T: 030 - 254 56 52
F: 030 - 251 24 96
E: infodesk@lemma.nl

Voor een compleet overzicht van onze nodigen wij u graag uit een bezoek te brengen aan onze site:
www.lemma.nl

Al onze uitgaven zijn verkrijgbaar via de boekhandel.

Serie Handreiking intake assessment

Algemene lijnen uitgezet

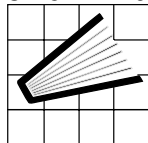
P. Gransbergen en C. Hover
ISBN 90 5189 979 3 / ca. 80 blz. / ca. € 9,50

De serie Handreiking intake assessment bestaat uit zeven afzonderlijke delen. Het eerste deel kan gezien worden als een algemene inleiding over assessment. De overige delen beschrijven per opleiding de eisen die gesteld worden aan assessment. In het eerste deel *Algemene lijnen uitgezet* bespreken de auteurs uitvoerig de kwaliteitseisen waaraan een assessment zou moeten voldoen. Deze zijn verwoord in een programma van eisen dat in dit boek uitgebreid wordt toegelicht. Vervolgens geven zij een beschrijving van de opzet van een assessment center binnen het kader van intake

assessment. Deze handreiking laat de mogelijkheden zien van intake assessment in relatie tot competentiegericht opleiden. Het boek is interessant voor degenen die betrokken zijn bij de vernieuwing van opleidingen in het hoger beroepsonderwijs: beleidsmakers, onderwijscoördinatoren, docenten en opleidingsmanagers. De overige delen zijn: Assessment voor erkenning (ISBN 90 5189 980), Audit voor assessmentpraktijk (ISBN 90 5190 981 5), Competent in techniek (ISBN 90 5190 982 3), Competenter door assessment (ISBN 90 5190 983 1), Intake HBO-verpleegkundige (ISBN 90 5190 984 X) en Toelating kunstonderwijs (ISBN 90 5190 985 8).

Bestellingen:

UITGEVERIJ

LEMMA

Postbus 3320
3502 GH UTRECHT
T: 030 - 254 56 52
F: 030 - 251 24 96
E: infodesk@lemma.nl

Voor een compleet overzicht van onze nodigen wij u graag uit een bezoek te brengen aan onze site:
www.lemma.nl

Al onze uitgaven zijn verkrijgbaar via de boekhandel.